CYNGOR CYMUNED LLANBERIS

___

COFNODION CYFARFOD MIS MAI 2023

1 CROESO
Cofnodion Cyfarfod Blynyddol y Cyngor nos Fercher y 10fed o Fai am 7yh yn Y Ganolfan, Llanberis. Estynnwyd croeso i'r aelodau gan yr Is gadeirydd Gwilym Evans. Rhoddwyd croeso cynnes hefyd i Barry Davies a benodwyd yn ddiweddar fel Clerc a dymunwyd yn dda iddo. Bydd yn dechrau yn swyddogol ar Fehefin y 1af ond yn cysgodi DT dros y cyfnod cyn hynny a DT yn cynorthwyo BD yn y mis neu ddau wedyn.

2 PRESENNOL ac YMDDIHEURIADAU
Ward Padarn: Gwilym Evans, Iwan Harding, Heather L Jones, Kevin Morris Jones, Nia Jones, Cyng. Kim Jones, Louise Price, Helen Sharp, Trystan Thomas.
Ward Peris: Iola Owen,
Ymddiheuriadau: Rhys ap Gwilym, Emlyn Baylis, Llinos Haf Pritchard.
Hefyd yn bresennol: Dei Tomos (Clerc).

3 DATGAN BUDDIANT:
Cofnodir, os yn berthnasol, o dan y gwahanol benawdau.

4. PENODI CADEIRYDD ac IS GADEIRYDD:
Penodwyd Llinos Haf Pritchard yn gadeirydd a Gwilym Evans yn Is gadeirydd am y flwyddyn i ddod gydag awgrym fod y swyddi yma am ddwy flynedd gyda'r is Gadeirydd yn dilyn ymddeoliad y Cadeirydd, ond fe fydd angen cadarnhau yn flynyddol y penodiadau. Roedd y penderfyniad yn unfrydol. Cynnig ac eilio: HLJ / KJ.

5 CADARNHAU COFNODION:
Cadarnhawyd cofnodion cyfarfod nos Fercher y 12fed o Ebrill, 2023 fel rhai cywir ac fe'i llofnodwyd gan y Cadeirydd. Cynnig ac eilio: HLJ / HS.

6 MATERION YN CODI O'R COFNODION
1. Llwybr Pren Nantucha':
Cafwyd ateb oddi wrth Cyngor Gwynedd (CG) yn nodi eu bod yn ymwybodol o gyflwr y llwybr pren, ond na fyddai'n gost effeithiol i'w drwsio, ac nad oedd arian ar gael i wneud unrhyw waith. Yn sgil y pryder am ddiogelwch ar y llwybr pren, dywedwyd y bydd CG yn atal pobl rhag ei ddefnyddio. Yn y cyfamser adroddwyd fod CG wedi bod yn trafod dyfodol y llwybr gyda swyddogion Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (APCE)
Mynegwyd siom nad oes bwriad i wneud dim ar hyn o bryd gan CG, gan bwysleisio pa mor beryglus ydi'r ffordd fawr yn y fan yma. Nid dyma'r tro cyntaf o bell ffordd i'r Cyngor hwn godi'r mater gyda swyddogion llwybrau, ac felly mae'n siomedig na neilltuwyd arian ar gyfer y flwyddyn ariannol bresennol ac nad oes addewid chwaith i chwilio am arian eleni na'r flwyddyn ariannol nesaf. Gobaith y Cyngor hwn oedd gweld llwybr hwylus ac addas yn cael ei greu i fynd o faes parcio Awdurdod y Parc Cenedlaethol (APCE) i waelod y Bwlch. Crewyd llwybrau mewn ardaloedd eraill o'r Parc lle nad oedd peryglon na galw fel sydd yma. Nid pawb sy'n dymuno defnyddio bws Sherpa'r Wyddfa na thacsi chwaith i fynd i'r mynydd neu i'r Bwlch. Mynnwyd y bydd yn rhaid pwyso eto ar CG i ddatrys y broblem ac i chwilio am gymorth yn enwedig gan fod Llywodraeth Cymru yn annog pobl i gerdded.
2. Cyrsiau Cynghorwyr:
Bu EB, KMJ, NJ, LP, LlHP ar gwrs hyfforddi yn ystod y mis.
Adroddodd y Clerc iddo gysylltu a ULlC i holi pan na chynhelid mwy o gyrsiau hyfforddi trwy gyfrwng y Gymraeg, a'r ateb a gafwyd oedd nad oedd digon o alw a bod y cyrsiau Cymraeg yn aml ddim yn cael eu cynnal am nad oedd digon o enwau i'w cyfiawnhau o ran cost. Holwyd faint oedd ei angen a'r ateb oedd 3, ac y byddai modd trefnu unrhyw un o'r cyrsiau pe bai sicrwydd o 3 i'w fynychu. Awgrymodd y Clerc efallai mai cysylltu a chynghorau eraill oedd yr ateb a galw am gwrs cyrsiau penodol i ateb y galw.
Roedd Cyngor Cymuned Pistyll wedi cwyno'n ddiweddar am ddiffyg cyrsiau, a'r Clerc wedi anfon gair i son am yr hyn a gafodd gan ULlC.
3. Gwaith Ffordd - National Grid a Morgan Sindall:
Adroddwyd nad oedd pennaeth y gwaith o gwmni National Grid ar gael i ddod i gyfarfod heno. Cynigiwyd nifer o ddyddiadau eraill gan y cwmni, dyddiadau nad oedd yn gyfleus i'r Cyngor. Ynghyd a'r dyddiadau dywedodd y cwmni y byddai'n hoffi cynnal y cyfarfod yn Is-orsaf Pentir yn hytrach na Llanberis.

Gofynnwyd i'r Clerc holi'r cwmni am ddyddiadau eraill i gyfarfod y cwmni a chytunwyd i fynd i Bentir. Cynnig ac eilio: TT / HLJ. Anogwyd pawb i wneud yn siwr eu bod yn mynd i'r cyfarfod pan drefnir ef gan fod yn ymwybodol o gwynion rhai o'r trigolion.

4. Cymdeithas Pysgota Seiont, Gwyrfai a Llyfni - chwyn Llyn Padarn:

Cafwyd ateb oddi wrth Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) yn cydnabod fod pryderon sylweddol ynglyn a'r planhigyn *Lagarosiphon major* ac adroddwyd ei fod yma ers rhai blynyddoedd, ond wedi cynyddu yn ddiweddar, Dywedwyd ei fod yn blanhigyn o ddeheudir Affrica, yn hynod ymledol ac wedi dod unai o ardd rhywun neu ar droed neu gwch. Mae CNC yn dal i ymchwilio i mewn i'r mater. Mae'n wybyddus mai fesul darnau yn torri'n rhydd y mae yn ymledu yn hytrach na drwy hadau ac mae yma ers 2016. Lleoliad arall ydi Llyn Myngul, Tal-y-llyn yn Meirionnydd. Rhan o'r pryder ydi y gallai'r planhigyn gystadlu am le ar lannau'r llyn yn erbyn y Dŵr-lyriad Nofiadwy (Luronium natans), ond does dim digon o wybodaeth eto i ddweud a allai'r planhigyn effeithio y Torgoch. Dywedir y bydd angen ystyried hwn fel yr ystyrir y rhododendron yng nghoedwigoedd derw Eryri. Credir mai'r unig ffordd i'w waredu ydi trwy ei dynnu o'r dŵr. Does dim chwynladdwr addas.

Mewn ateb i holi am effaith y cynnydd bychan yn nhymheredd y dŵr yn Afon Bala sy'n dod o'r cynllun hydro mae'n annhebygol fod hynny yn cael effaith ar y planhigyn, ac ychwanegwyd trwy fod cyflwr y llyn ac ansawdd y dŵr gryn dipyn yn well nag yr oedd rai blynyddoedd yn ôl. Cofir yn hir am effaith yr 'algae' yn 2009, ond mae lefelau maetholion fel ffosffad gryn dipyn yn is erbyn hyn a dywedir fod cyflwr y dŵr ar gyfer ymdrochi a nofio yn 'ardderchog'. Cafwyd ateb gan CG rheolwr y llyn yn dyfynnu yn bennaf o lythyr CNC. Yn ychwanegol dywed CNC y bydd yn ceisio darganfod i ba raddau y mae'r chwyn yn ymledu, trafod ac ystyried gyda CG sut i'w ddileu, ac os na fydd hynny yn llwyddianus, ystyried sut i'w gyfyngu a'i atal rhag mynd i safleoedd eraill. Mae bwriad hefyd i drafod efo CG sut i gyfathrebu a'r cyhoedd gan fod cymaint o ddiddordeb lleol ac ehangach yn y llyn.

Croesawyd y llythyr gan benderfynu cadw golwg ar unrhyw ddatblygiadau.

5. Palmant ger Bron Eryri, Nantperis:

Adroddwyd i'r Clerc siarad a pherchennog yr eiddo ac iddi ei sicrhau fod bwriad i farbio'r coed a thorri eu topiau yn fuan. Dywedodd hefyd ei bod wedi cael caniatad gan APCE i docio'r goeden yng nghefn y tŷ sydd a changhennau crin dros y Fynwent.

6. Incwm Meysydd Parcio:

Cafwyd ar ddeall mai cyfran o incwm un maes parcio oedd yn dod i'r Cyngor hwn oddi wrth CG. Gofynwyd i'r Clerc gysylltu a CG i ofyn am gyfraniadau o'r meysydd eraill sydd yn y plwy. Cynnig ac eilio: Kj a KMJ.

7 MATERION ERAILL:

1. Y Fynwent:

Penderfynwyd creu pwyllgor i ystyried dyfodol y Fynwent wrth i'r safleoedd claddu brinhau. Yr aelodau fydd GE (Cadeirydd), IO, LP, HS, KMJ. Bydd y cyfarfod cyntaf yn Y Ganolfan am 7 ar nos Iau y 25ain o Fai.

2. Castell Dolbadarn:

Bu cynydd sylweddol yn y sbwriel sy'n cael ei adael yn maes parcio'r Castell oddi ar ffordd A4086 ym Mhentre Castell. Yn ôl LP cafwyd ar ddeall mai Gwesty Victoria ydi perchennog y tir a phenderfynwyd anfon at Guto Parry un o gyfarwyddwyr y cwmni i ofyn a oes modd atal ceir a cherbydau cysgu dros nos rhag mynd i mewn i'r llecyn. Addawodd y Clerc ysgrifennu ato drannoeth gan fod lle i gredu fod y cyfarwyddwyr yn cyfarfod y noson honno.

3. Polisiau newydd:

Cyflwynwyd canllawiau polisi ar gyfer Bioamrywiaeth a Hyfforddi gan y Clerc, ac fe'u derbyniwyd er fod un aelod yn credu fod angen mwy o gig ar yr asgwrn. Dadl y Clerc oedd fod llawer o bolisiau cyffelyb gan eraill yn ddim ond geiriau gwag. Bydd lle i adolygu maes o law. Cynnig ac eilio: IO / KJ.

8 GOHEBIAETH:

1. APCE - Cronfa Cymunedau Eryri:

Cylchlythyr yn nodi fod cronfa newydd wedi ei sefydlu **er** budd ardaloedd yn Eryri a'r bwriad ydi i'r arian gael ei wario ar seilwaith gwyrdd, gwell mynediad at hamdden ar gyfer iechyd a lles, cynhyrchu ynni, datgarboneiddio, a gwelliannau amgylcheddol lleol megis rheoli sbwriel a gwastraff ynghyd a datblygu cymunedol a'r iaith Gymraeg. Bydd y grantiau cyfalaf i rai fydd yn cyrraedd y meini prawf yn llwyddianus rhwng £5,000 ac £20,000

2. APCE - Gweminar Aelodau Cynghorau Cymuned - Adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol

Mae'r Awdurdod yn trefnu Gweminar i hyd at ddau aelod o'r Cynghorau lleol i ddechrau trafod adolygiad Cynllun Datblygu Lleol 2016-2031. Bydd hwn yn adolygiad llawn o gymharu a'r un byr a gynhaliwyd yn 2019.

Nos Iau Mehefin yr 8fed am 7.30yh ydi dyddiad ac amser y cyfarfod ar Zoom gyda swyddogion Tîm Polisi'r Awdurdod

3. GwyrddNi:
Manylion am Gynulliad Dŵr a Thir Dyffryn Peris o dan faner GwyrddNi sydd i'w gynnal yn Ysgol Brynrefail, Llanrug rhwng 10.00 ac 13.00 ar Fehefin y 10fed.
4. CG - Ardal Ni 2035 Bro Peris:
Cyfarfod yn Y Ganolfan rhwng 4 a 6yp. Hwn fydd yr ail ddigwyddiad ar gyfer paratoi Fframwaith Adfywio newydd i Wynedd. Mae Bro Peris yn un o 13 o ardaloedd . Pwysleisiodd y Clerc fod hwn yn gyfarfod pwysig gan apelio ar i aelodau ei fynychu.
5. Asiantaeth Swyddfa Brisio:
Roedd y Clerc wedi llenwi'r ffurflen a anfonir yn achlysurol mewn perthynas a manylion rhent, prydles a pherchnogaeth.

9 CYNLLUNIO a THRWYDDEDU:
CG - Cynllunio:
C23/0342/15/LL - Tir oddi ar ffordd A4086, gyferbyn a mynedfa Llwyncoed, Cwm-y-glo - *Adeiladu mynedfa gerbydol a ar ffurf 'cloch' dros dro (am hyd at 12 mis) gyda llinellau gwyn a seilwaith cysylltiedig, i gefnogi cynllun adeiladu llinell drydan newydd Dinorwig - Pentir* - Dim sylw.
CG - Trwyddedu:
Cais gan gwmni **Becws Melyn Cyf** i Gyngor Gwynedd am drwydded i werthu alcohol mewn bwyty/caffi sydd i'w agor yn 41b Stryd Fawr, Llanberis. Mae'r cais am drwydded i werthu gwirodydd ag ati rhwng 12.00 a 22.00 bob dydd o'r wythnos, gyda thrwydded cerddoriaeth o 8.00 hyd 22.00.
Penderfynwyd yn unfrydol nad oedd gwrthwynebiad.

10 LLWYBRAU / Y FYNWENT:
Trefnwyd i edrych ar ddiogelwch cerrig y Fynwent pan fydd y panel yn cyfarfod cyn diwedd y mis.

11 PENODI ARCHWILIWR MEWNOL
Penderfynwyd gofyn i Wasanaeth Archwilio Mewnol Cyngor Gwynedd i wneud yr Archwiliad Mewnol, fel yn y blynyddoedd blaenorol. Cynnig ac eilio: HLJ / NJ

12 MATERION ARIANNOL:
1) Yn y Banc ar yr 28ain o Ebrill, 2023
Cyfrif Cyfredol: £44,219.28 **Cyfrif Cadw**: £66.88
2) Cadarnhawyd y taliadau canlynol:
CYFANSWM £2,210.35

3) Arian a dderbyniwyd rhwng 29/03/2023 a 28/04/2023:
CYFANSWM £400.00
Cynnig ac eilio y materion ariannol misol: IH / LP

12 ADRODDIAD ARIANNOL BLYNYDDOL:
Cyflwynodd y Clerc fantolen ariannol y flwyddyn a ddaeth i ben ar y dydd olaf o Fawrth. Roedd y papurau a ddosbarthwyd ar ebost cyn y cyfarfod yn cynnwys Derbyniadau, Gwariant, Cysoni'r Banc a Gwariant yn erbyn y Gyllideb. Roedd y gweddill yn £14,800.75, (gweler cysoni'r Banc ond gan nad oedd y siec am £4,000 heb ei hawlio (gweler eglurhad Cofnodion Mai 2021/8.1) ac un arall am £75 roedd y gweddill yn fwy mewn gwirionedd, y cyfanswm felly yn £18,875.77 gyda dwy siec gwerth £692.00 heb glirio.
Eleni eto bu gwario sylweddol ar adnoddau awyr agored i'r pentref, gyda'r pwyslais y tro yma ar blant. Gosodwyd offer i blant bach dan 5 yn lle'r hen drên goed, ynghyd a siglen ddwbl newydd i rai hŷn. Roedd y gost dros £24,000. Hefyd buddsoddwyd mewn goleuadau Nadolig newydd i'w rhoi ar bolion lampau stryd yn Llanberis, ychwanegwyd cysylltiadau ychwanegol ar 7 o bolion hefyd yn Llanberis ac fe adnewyddwyd goleuadau Nantperis. Diolchwyd i'r Clerc am ei gyflwyniad ac am ei ofal a'i drylwyredd arferol gyda'r cyllid.
Cytunwyd i'r Clerc arwyddo'r Ffurflen Flynyddol ar gyfer ei hanfon gyda'r papurau priodol at yr Archwiliwr Mewnol.
Cynnig ac eilio: TT / KMJ

CYNGOR CYMUNED LLANBERIS		
Cysoni'r Banc 31 Mawrth 2023.	**2022**	**2023**
Gweddill 01.04.2022 (+) Derbyniadau (-) Taliadau	16,668.03 61,142.82 70,420.18	**7390.67** 67553.45 56068.35
Gweddill 31.03.2023 **Yn y Banc 31.03.2023** Cyfrif Cyfredol Cyfrif Cadw	**7,390.67** 11,399.15 66.52	**18,875.77** 19500.96 66.81
	11,465.67	19,567.77
 Llai Sieciau nas talwyd	11,465.67 4,075.00	19,567.77 692.00
Gweddill 31.03.2023	**7390.67**	**18875.77**

14 CYFARFOD NESAF:
Cyn penderfynu ar ddyddiad y cyfarfod nesaf diolchwyd i Dei Tomos am ei waith fel Clerc dros ugain mlynedd fwy neu lai o amser. Diolchodd yntau i'r aelodau am y Swper a drefnwyd iddo ac am y llun a gafodd yn anrheg, roedd wedi gwerthfawrogi'r swper yn Ty'n Llan a bydd yn gobeithio gwerthfawrogi'r llun o Gastell Dolbadarn am flynyddoedd i ddod. Bydd yn mynychu'r cyfarfod nesaf wrth benelin y Clerc newydd.
Dyddiad y cyfarfod nesaf: Nos Fercher y 10fed o Fehefin, 2023 am 7.00yh yn Y Ganolfan.

Arwyddwyd a chafwyd yn gywir: Cadeirydd: Llinos Haf Pritchard Clerc: Dei Tomos

Dyddiad: 14eg o Fehefin, 2023